

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

ZP-KNPS.431.6.63.2022.USZ

Wrocław, dnia 10 lutego 2022 r.

Pan
Janusz Marszałek
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Oleśnicy

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 5-8 grudnia 2022 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oleśnicy, ul Wojska Polskiego 13, 56-400 Oleśnica zwanym dalej „OPS”, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 5 grudnia 2022 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 28 czerwca 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2022 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierował Pan Janusz Marszałek zatrudniony od dnia 1 września 2019 r. na stanowisku Dyrektora MOPS w Oleśnicy, który ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w tym okresie.

Podpisany w dniu 23 stycznia 2023 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina Miejska realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),

- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy na podstawie Upoważnienia Nr OR.0052.167.2019 Burmistrza Miasta Oleśnicy z dnia 3 września 2019 r., wydaje decyzje administracyjne w zakresie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach i nie złożono wniosków o udzielenie pomocy w formie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Gmina Miejska Oleśnica na dzień kontroli posiadała Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2016-2022 przyjętą Uchwałą Nr XVIII/143/2016 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 26 lutego 2016 r. Na sesji Rady Miasta Oleśnicy w dniu 29.12.2022 r. podjęta została Uchwała Nr XLIX/501/2022 Rady Miasta Oleśnicy z w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Oleśnicy na lata 2023-2029.

Ustalono, że Gmina Miejska realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina Miejska Oleśnica nie realizowała zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie były zgłaszane takie potrzeby i nie było wniosków o taką pomoc.

Gmina Miejska Oleśnica na swoim terenie nie prowadzi Domu Pomocy Społecznej, natomiast posiada Dzienny Dom „Senior+” mieszczący się przy ul. Armii Krajowej 2 w Oleśnicy (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Dzienny Dom „Senior+” jest ośrodkiem wsparcia działającym w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy przeznaczonym dla 60 osób. Osoby z terenu Gminy wymagające natomiast umieszczenia w DPS są kierowane do domów na terenie innych gmin lub powiatów - na dzień kontroli w domach pomocy społecznej przebywało 57 osób.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że w związku z trudną sytuacją związaną z epidemią COVID-19 w 2020/2021 oraz wybuchem wojny w Ukrainie w 2022 r. Ośrodek realizował wiele działań związanych z zapobieganiem skutkom epidemii i wojny, natomiast nie opracowywał i nie realizował projektów socjalnych (art. 17 ust. 2 pkt 3a ustawy).

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 5, 6 i 9 ustawy, dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- prowadzenia i rozwijania infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 5),

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7 i 8 ustawy dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),

nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor MOPS, w okresie objętym kontrolą na terenie Gminy nie było zgłoszeń/wnioseków o taką pomoc.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Dyrektor MOPS nie wytaczał powództw o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy). Jednakże osobom zgłaszającym się do Ośrodka pracownicy socjalni udzielali wszelkich porad i informacji w tym zakresie.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy). Jednak, jak zapewnił Dyrektor Ośrodka, pracownicy socjalni na bieżąco udostępniają druki, pomagają w ich wypełnianiu i udzielają informacji o sposobie załatwiania spraw.

Dyrektor MOPS w Oleśnicy składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy realizuje wypłatę świadczeń pieniężnych i niepieniężnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym

na terytorium tego państwa, o których mowa w art. 29 i 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.).

Dyrektor MOPS w Oleśnicy, jego Zastępca jak i Kierownik Dziennego Domu „Senior+” spełniają odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiadają, co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W trakcie kontroli stwierdzono, że zgodnie z protokołem w przypadku jednego starszego specjalisty pracy socjalnej, ukończone przez niego studia wyższe zawodowe i studia wyższe magisterskie nie uprawniają, na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej, do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Natomiast posiadany przez tę osobę dyplom pracownika socjalnego i specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz staż pracy dają uprawnienia do zajmowania stanowiska specjalisty pracy socjalnej. W związku z tym osoba wskazana w protokole nie posiada kwalifikacji do zajmowania stanowiska starszego specjalisty pracy socjalnej.

Na dzień kontroli w MOPS w Oleśnicy zatrudnionych było 20 pracowników socjalnych (19,25 etatu), w tym 18 pracowników (17,25 etatu) pobierających dodatek do wynagrodzenia 400 zł (do 29.05.2021 r. w wys. 250 zł) wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej. 17 pracowników socjalnych zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy w MOPS, realizujący pracę socjalną w środowisku lub przeprowadzający rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą Ośrodka otrzymywało dodatek w pełnej wysokości, za wyjątkiem jednej osoby (specjalisty pracy socjalnej) wykonującej zadania na rzecz mieszkańców mieszkań chronionych. Z zakresu obowiązków (czynności) tego pracownika z dnia 1.03.2022 r. wynika, że do głównych jego obowiązków/zadań należy m.in. przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, kompletowanie dokumentów oraz podejmowanie innych niezbędnych czynności związanych z przyznawaniem i realizacją usług pomocy społecznej, praca socjalna na rzecz mieszkańców, współpraca i wspieranie mieszkańców w rozwiązywaniu ich problemów, wspomaganie osób przebywających w mieszkaniach chronionych we wzmocnieniu lub odzyskaniu możliwie pełnych zdolności życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym poprzez świadczenie pracy socjalnej. Jedna osoba zatrudniona w niepełnym wymiarze czasu pracy otrzymywała natomiast dodatek

w wysokości proporcjonalnej do jej czasu pracy. Dodatek ten nie był wliczany do wynagrodzenia zasadniczego.

Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w Ośrodku, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany, co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości w 400 zł.

W sprawdzonych aktach osobowych pracowników socjalnych znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Miasta Oleśnica zamieszkały przez 35 281 mieszkańców, w tym 428 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 31.12.2021 r.) i 34 866 mieszkańców, w tym 447 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 30.11.2022 r.).

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oleśnicy na dzień kontroli było zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy 17 pracowników socjalnych i 1 pracownik na ¼ etatu realizujących pracę socjalną.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy na dzień kontroli spełniał wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych, o którym mowa w art. 110 ust. 11 ustawy w odniesieniu do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

W sprawach dotyczących zapewnienia miejsca tymczasowego schronienia stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (D.K.) przed wydaniem decyzji Nr MOPS/8121/18-Sch/2022 z dnia 23 listopada 2022 r. przyznającej pomoc w formie tymczasowego schronienia nie zawarto ze stroną kontaktu socjalnego.

Zgodnie z art. 48a ust. 2 ustawy, schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

W sytuacji nie wymagającej szczególnego trybu, udzielając schronienia osobie bezdomnej poza gminą ostatniego zameldowania na pobyt stały, konieczne jest zawarcie kontraktu socjalnego, przy czym ustawodawca nie narzuca procedury przeprowadzenia przedmiotowej czynności. W zależności od okoliczności, gmina ostatniego miejsca zameldowania może:

- wezwać osobę do osobistego stawienia się w Ośrodku celem zawarcia kontraktu socjalnego;
- zawrzeć w kontrakcie kluczowe zobowiązania (na podstawie informacji przekazanych w rodzinnym wywiadzie środowiskowym, sporządzonym przez ośrodek w miejscu pobytu), a następnie przesłać dokument do ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby bezdomnej, wówczas, za pośrednictwem i we współpracy z tamtejszą jednostką, osoba bezdomna może podpisać kontrakt socjalny w miejscu jej pobytu.

Należy jednak pamiętać, że współpraca pomiędzy jednostką ostatniego miejsca zameldowania, a jednostką miejsca pobytu osoby bezdomnej winna znaleźć potwierdzenie w zawartym kontrakcie, ponieważ dokument ten wskazuje, kto będzie realizatorem kontraktu oraz w jakim zakresie będzie przebiegała współpraca z osobą bezdomną.

Ponadto należy podkreślić, że to pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej gminy ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały powinien formalnie zawrzeć z osobą bezdomną kontrakt socjalny, bowiem to właśnie ta gmina jest właściwa do przyznania schronienia osobie bezdomnej i skierowania jej do schroniska.

W sprawdzonych sprawach dotyczących zapewnienia posiłku, jako świadczenia niepieniężnego ze środków własnych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawach nr 1 M.K. decyzje administracyjne o numerach: MOPS/8121/89/ob/DDSenior+/2021 z 3 grudnia 2021 r., MOPS/8121/11/ob/DDSenior+/2022 z 24 stycznia 2022 r., MOPS/8121/11-74/ob/DDSenior+/2022 z 23 lutego 2022 r., MOPS/8121/11-87/ob/DDSenior+/2022 z 20 kwietnia 2022 r. i MOPS/8124/11-93/ob/DDSenior+/2022 z 6 maja 2022 r. oraz w sprawie nr 2 R.A. decyzje o numerach:

MOPS/8121/90/ob/DDSenior+/2021 z 3 grudnia 2021 r., MOPS/8121/50/ob/DD Senior+/2022 z 13 stycznia 2022 r i MOPS/8121/50-83/ob/DDSenior+/2022 z 14 kwietnia 2022 r. wydane w zakresie przyznania pomocy w formie posiłków w ramach pobytu w Dziennym Domu Senior+ zostały pokwitowane przez Stronę bez wpisania daty jej odbioru.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron. Zgodnie z treścią art. 40 § 1 k.p.a. pisma doręcza się stronie, a gdy strona działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi. Jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika, pisma doręcza się pełnomocnikowi (§ 2). Ponadto przepis art. 42 k.p.a. stanowi, że pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy albo na adres do korespondencji wskazany w bazie adresów elektronicznych (§ 1). Pisma mogą być doręczane również w lokalu organu administracji publicznej, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej (§ 2). W przypadku doręczania pism osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub w lokalu organu administracji publicznej przez pracowników, dopilnować, aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

W sprawach dotyczących udzielania pomocy w formie zasiłku okresowego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie Nr 1 (W.C.) na wniosek strony z dnia 23.02.2021 r. przyznano decyzją administracyjną Nr MOPS 8123/35/2021 z dnia 15.03.2021 r. zasiłek okresowy od 1.03.2022 r. do 30.04.2021 r., a na wniosek z dnia 28.07.2021 r. przyznano decyzją administracyjną Nr MOPS 8123/96/2021 z dnia 9.08.2021 r. zasiłek okresowy od 1.08.2021 r. do 30.09.2021 r., tj. od następnego miesiąca, po złożeniu wniosku.
- W sprawie Nr 2 (M.F.) na wniosek strony z dnia 22.10.2021 r. przyznano decyzją administracyjną Nr MOPS 8123/137/2021 z dnia 8.11.2021 r., zasiłek okresowy od 1.11.2021 r. do 31.12.2021 r., na wniosek z dnia 30.03.2022 r. przyznano decyzją administracyjną Nr MOPS 8123/37/2022 z dnia 11.04.2022 r. zasiłek okresowy od 1.04.2022 r. do 31.05.2022 r., a na wniosek z dnia 28.06.2022 r. przyznano decyzją

administracyjną Nr MOPS 8123/124/2022 z dnia 8.07.2022 r. zasiłek okresowy od 1.07.2022 r. do 30.09.2022 r., tj. od następnego miesiąca, po złożeniu wniosku.

- W sprawie Nr 4 (Z.J.) na wniosek strony z dnia 6.09.2022 r. przyznano decyzją administracyjną Nr MOPS 8123/99/2022 z dnia 3.10.2022 r. zasiłek okresowy od 1.10.2022 r. do 31.12.2022 r., tj. od następnego miesiąca, po złożeniu wniosku.

Zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją (...). W przypadku, gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznaje się za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustala się, dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem.

W sprawach dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (D.T.) w przypadku w decyzji Nr MOPS 434/śz/2021 z dnia 20.09.2021 r. brak jest dokumentu potwierdzającego przekazanie przedmiotowej decyzji do NFZ, natomiast w decyzji Nr MOPS 68/śz/2021 z dnia 28.12.2021 r. stwierdzono, że przedmiotowa decyzja została przekazana do NFZ po upływie 7 dni od dnia wydania decyzji.

Zgodnie z art. 54 ust. 6. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych kopię decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dostarczać w terminie 7 dni od dnia jej wydania Funduszowi, a dokument potwierdzający przekazanie decyzji dołączać do akt sprawy.

W sprawach dotyczących prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W dokumentacji sprawdzonych spraw nr 1 (J.Ż.) i nr 2 (D.Z.) stwierdzono brak pisemnych uzgodnień, o których mowa w art. 53 ust. 9 i 10 ustawy zawartych pomiędzy pracownikiem socjalnym podmiotu kierującego, pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej prowadzącej mieszkanie chronione lub organizacji pożytku publicznego prowadzącej mieszkanie chronione, a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym przed wydaniem decyzji w tym zakresie. Uzgodnienia te winny mieć formę pisemną i dotyczyć: celu pobytu, okresu pobytu, rodzaju i zakresu świadczonego wsparcia, odpłatności osoby

korzystającej ze wsparcia, sposobu usprawiedliwiania nieobecności w mieszkaniu chronionym, zasad i sposobu realizacji programu usamodzielniania osoby korzystającej ze wsparcia lub programu wspierania osoby.

2. W sprawdzonych sprawach: nr 1 (J.Ż.) decyzja Nr MOPS/8121/MCH/P/26/2021 z dnia 12 stycznia 2022 r. i nr 2 (D.Z.) decyzja Nr MOPS/8121/MCH/P/25/2021 z dnia 13 stycznia 2022 r. dotyczące przyznania pobytu w mieszkaniach chronionych w okresie od 21.12.2021 r. do 31.12.2021 r. zostały wydane po okresie ich obowiązywania, tj. odpowiednio w dniu 12.01.2022 r. i w dniu 13.01.2022 r.

Udzielenie pomocy w formie wsparcia w mieszkaniu chronionym reguluje zapis art. 53 ustawy o pomocy społecznej. W odniesieniu do wyjaśnień złożonych przez Dyrektora Ośrodka, że „*umieszczenie osób w mieszkaniu chronionym nastąpiło w trybie pilnym, z uwagi na zły stan ich zdrowia i brak lokalu mieszkalnego*” należy zauważyć, że wsparcie świadczone w mieszkaniu chronionym (zgodnie z treścią ust. 11 art. 53 ustawy) nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin, które nie posiadają własnego mieszkania. Ponadto zgodnie z art. 106 ust. 1 ustawy przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Art. 110 § 1 k.p.a. wskazuje natomiast, że organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

W sprawach dotyczących udzielania pomocy z powodu trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (M.M.) na wniosek strony z dnia 31 października 2022 r. po opuszczeniu zakładu karnego przyznano stronie decyzją administracyjną Nr MOPS 8123/117/2022 z dnia 9.11.2022 r. zasiłek okresowy od 1.11.2022 r. do 31.12.2022 r., tj. od następnego miesiąca, po złożeniu wniosku.

Analogicznie jak w sprawach dotyczących przyznawania pomocy w formie zasiłku okresowego zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją (...). W przypadku, gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznaje się za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustala się,

dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem.

W sprawach dotyczących kierowania do Dziennego Domu Senior+ i ponoszenia odpłatności za pobyt w tym domu stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (M.K.) decyzje administracyjne o numerach: MOPS/8124/100/DDSenior+/2021 z dnia 3 grudnia 2021 r., MOPS/8124/10/DDSenior+/2022 z 24 stycznia 2022 r., MOPS/8124/10-74/DDSenior+/2022 z 23 lutego 2022 r., MOPS/8124/10-119/DDSenior+/2022 z dnia 20 kwietnia 2022 r. i MOPS/8124/10-138/DDSenior+/2022 z dnia 6 maja 2022 r. oraz w sprawie nr 2 (R.A.) o numerach: MOPS/8124/101/DDSenior+/2021 z dnia 3 grudnia 2021 r., MOPS/8124/50/DDSenior+/2022 z dnia 13 stycznia 2022 r. i MOPS/8124/50-105/DDSenior+/2022 z dnia 14 kwietnia 2022 r. wydane w zakresie pobytu w Dziennym Domu Senior+ zostały pokwitowane przez Stronę bez wpisania daty odbioru.

Analogicznie jak w sprawach dotyczących zapewnienia posiłku, jako świadczenia niepieniężnego ze środków własnych właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron. Zgodnie z treścią art. 40 § 1 k.p.a. pisma doręcza się stronie, a gdy strona działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi. Jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika, pisma doręcza się pełnomocnikowi (§ 2). Ponadto przepis art. 42 k.p.a. stanowi, że pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy albo na adres do korespondencji wskazany w bazie adresów elektronicznych (§ 1). Pisma mogą być doręczane również w lokalu organu administracji publicznej, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej (§ 2). W przypadku doręczania pism osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub w lokalu organu administracji publicznej przez pracowników, dopilnować, aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

W sprawach dotyczących organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W decyzjach z dnia 11.02.2021 r. Nr MOPS/8124/SUO/4/2021 i z dnia 3.09.2021 r. Nr MOPS/8124/SUO/19/2021 (sprawa nr 1 B.G.) wskazany zakres usług nie był zgodny z § 2 rozporządzenia z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.), w którym szczegółowo ustalone zostały rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem.

Zakres usług wskazany w decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie był zbieżny z rodzajem usług wskazanych w § 2 rozporządzenia. Zgodnie z art. 50 ust. 5 ustawy ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Ponadto art. 107 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje jakie składniki winna zawierać decyzja. Jej rozstrzygnięcie winno być sformułowane ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, musi być jednoznaczne i nie budzić jakichkolwiek wątpliwości.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zatrudnienie osoby na stanowisku starszego specjalisty pracy socjalnej bez wymaganych kwalifikacji zawodowych.
2. Brak przyznania dodatku do wynagrodzenia pracownikowi socjalnemu realizującemu pracę socjalną w środowisku.
3. Brak zawarcia kontraktu socjalnego z osobą bezdomną przed wydaniem decyzji administracyjnej w zakresie udzielenia tymczasowego schronienia.
4. Nieprawidłowy sposób doręczenia stronie decyzji administracyjnych w oparciu, o które realizowane były świadczenia, brak potwierdzenia lub nieterminowe doręczenie kopii decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej do NFZ.

5. Nieprawidłowe ustalenie początku uprawnienia do świadczenia w formie zasiłku okresowego.
6. Brak pisemnego uzgodnienia, o którym mowa w art. 53 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, pomiędzy pracownikiem socjalnym podmiotu kierującego, pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej prowadzącej mieszkanie chronione lub organizacji pożytku publicznego prowadzącej mieszkanie chronione, a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym.
7. Realizacja pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym bez decyzji administracyjnej.
8. W decyzjach administracyjnych przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wskazany zakres usług nie był zgodny z § 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Na stanowisku starszego specjalisty pracy socjalnej zatrudniać osoby, które ukończyły studia wyższe lub studia podyplomowe uprawniające do wykonywania zawodu pracownika socjalnego (...) lub posiadające dyplom pracownika socjalnego i specjalizację II stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz posiadające 5 letni staż pracy. W związku z powyższym dostosować stanowisko pracy osoby, o której mowa w protokole, do posiadanych przez nią kwalifikacji zawodowych.

Podstawa prawna: art. 121 b ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie.

2. Dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł miesięcznie wypłacać pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki.

W związku z powyższym zweryfikować uprawnienie do dodatku do wynagrodzenia osoby zatrudnionej na stanowisku pracownika socjalnego wykonującego pracę socjalną na rzecz mieszkańców mieszkań chronionych.

Podstawa prawna: art. 121 ust. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie.

3. Decyzje administracyjne w zakresie przyznania tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych wydawać po zawarciu z daną osobą kontraktu socjalnego.

Podstawa prawna: art. 48a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Decyzje administracyjne doręczać stronom postępowania za pokwitowaniem przez operatora pocztowego, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a gdy działa przez przedstawiciela - temu przedstawicielowi. W przypadku doręczania pism osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub w lokalu organu administracji publicznej przez pracowników, dopilnować, aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Kopie decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przekazywać Narodowemu Funduszowi Zdrowia w terminie 7 dni od dnia wydania.

Podstawa prawna: art. 39, art. 40 § 1, art. 42 § 1 i 2, art. 46 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.) oraz art. 54 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawać i wypłacać za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku braku uprawnień strony do świadczeń za cały miesiąc świadczenia z pomocy społecznej przyznawać za daną część miesiąca.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Przed wydaniem decyzji o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym dokonywać uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym podmiotu

kierującego, pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej prowadzącej mieszkanie chronione lub organizacji pożytku publicznego prowadzącej mieszkanie chronione, a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym.

Podstawa prawna: art. 53 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Świadczenia pomocy społecznej przyznawać decyzją administracyjną, a wydane decyzje realizować po ich doręczeniu.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) oraz art. 110 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

8. W decyzjach administracyjnych przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wskazywać rodzaj usług zgodny z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Podstawa prawna: § 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Iwona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta Oleśnicy
2. a/a